

Obchody stulecia Odzyskania Niepodległości oraz uczczenie pamięci Stefanii Karpowicz w gminie Sokoły

W niedzielę, 23 września w gminie Sokoły uroczystie uczczono pamięć lokalnej bohaterki i patriotki, założycielki Szkoły Rolniczej w Krzyżewie – Stefanii Karpowicz. Była uroczysta msza święta, specjalna sesja Rady Gminy Sokół i nadania jej imienia dla ronda na skrzyżowaniu w gminie.

W uroczystościach udział wzięli: Marszałek Województwa Podlaskiego Jerzy Leszczyński, posłowie Krzysztof Jurgiel i Dariusz Piontkowski oraz posłanka Bernadeta Krynowicka oraz Bogdan Zieliński, starosta wysokomazowiecki i władze gminy Sokoły.

- Dzisiejszy dzień to też dla mnie osobiście wielka lekcja historii, ale też lekcja patriotyzmu lokalnego – mówił w czasie uroczystości marszałek Jerzy Leszczyński. - Historia życia pani Stefanii to taki przykład siłaczki pracy pozytywistycznej. Zachowanie jej w pamięci jest potrzebne i to nie tylko w gminie Sokół i powiecie wysokomazowieckim, ale i całym województwie podlaskim. Mogę zapewnić, że samorząd województwa wesprze wszystkie działania związane z upowszechnieniem postaci Stefanii Karpowicz. Dwa lata temu, na prośbę wójta, podjąłem decyzję żeby rondo na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich powstało i to wspaniale się składa, że ono będzie nosiło imię Stefanii Karpowicz. Teraz tylko trzeba poczekać, kiedy cała droga będzie wykonana.

Z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości i 20-lecia samorządu marszałek Jerzy Leszczyński przekazał na ręce wójta replikę pamiątkowego orła piastowskiego z 1928, którego oryginał (wykonany z okazji 10-lecia odzyskania niepodległości) znajduje się w Muzeum Podlaskim w Białymstoku.

Sylwetka

Stefania Karolina Karpowiczówna urodziła się w Wilnie, jako najstarsza spośród trzech córek Bronisławy z Jasiewiczów i Michała Karpowicza (sędziego pokoju, pochowany w Białymstoku). Dzieciństwo spędziła w należącym do ojca majątku Janowicze koło Zabłudowa. Po ukończeniu prestiżowej pensji Jadwigi Sikorskiej w Warszawie, podjęła jako jedna z nielicznych kobiet końca XIX wieku studia humanistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Jednocześnie odbywała kurs malarstwa w szkole sztuk pięknych Toli Certowicz, który ukończyła ze srebrnym medalem. Dalsze kształcenie artystyczne miała odbywać w Paryżu, ale zdanie zmieniła po wysłuchaniu odczytu T.T. Jeża, który zgodnie z ideałami pozytywizmu, zachęcał młodych Polaków do podjęcia pracy społecznej. Po zainwestowaniu pieniędzy ze sprzedaży lasu Zatopolany, Stefania podjęła się budowy i organizacji szkoły rolniczej w Krzyżewie na wzór placówek edukacji rolniczej działających w Szwecji i Danii, gdzie wcześniej odbyła wraz z matką podróż.

Pani Bronisława nie doczekała otwarcia placówki - zmarła niedługo przed ukończeniem

Matka Bronisława nie doczekała otwarcia placówki, zmarła niedługo przed ukończeniem budowy (pochowana w Waniewie). Szkoła w Krzyżewie, mimo że prywatna, została przekazana pod nadzór Centralnego Towarzystwa Rolniczego. Stefania podjęła pracę edukacyjną, ucząc ogrodnictwa, literatury (często poza ówczesną cenzurą), języka francuskiego, a także kultury towarzyskiej i właściwych manier. Jako opiekunka młodzieży i nauczycielka poświęciła „swojej” szkole całe życie, nawet po odejściu na emeryturę nie traciła z nią kontaktu, żywo interesując się zarówno uczniami, jak i życiem lokalnej społeczności.

Jako przedstawicielka inteligencji, Stefania Karpowiczówna aktywnie działała w Polskim Towarzystwie Krajoznawczym, radzie opiekuńczej szkół ludowych i ochronek, propagowała zakładanie kół gospodyń wiejskich, a okolicznej ludności służyła radą i pomocą. W roku 1931 i 1937 została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi.

Po przymusowym opuszczeniu dworku z nakazu władz sowieckich (1941 r.), zamieszkiwała w Jabłonowie i Ziemakach u swoich absolwentów i byłych pracowników szkoły.

Zmarła w Ziemakach 07.01 1974 r.

(opr.mk)

